

KEINOKALU JA YHTEINEN KUVA

Maankäyttö 120 vuotta sitten

Suomen Maamittari-Yhdistyksen Aikakauskirjan vuoden 1895 numerossa **Kaarlo Heikkilä** kokee karttojen kopioinnin ongelmaksi ja on kehittänyt pöydän, jota kuvailee jutussaan "Keinokaluja karttojen uudistamista ja mittauksen kartallepanemista varten":

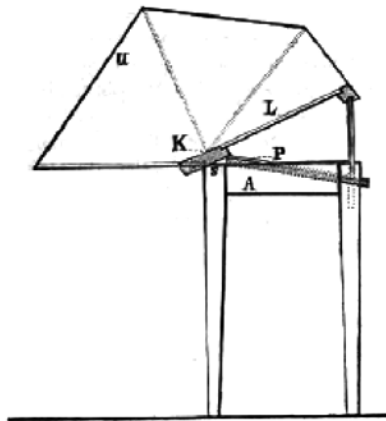
Erilaisista tunnetuista kartanuudistamiskeinoista lienee läpipistämiskeino enimmäkseen käytetty. Tämä tapa on kuitenkin suuritöinen ja, mikä pahempi, turmelee itse kantakartan. Sitäpaitsi ei läpipistämällä voi saada aivan tarkkaa kopiota.

Näiden epäkohtien poistamiseksi karttojen kopioimisessa on allekirjoittanut rakentanut itsellensä erityisen Kopioimispöydän, jonka avulla voidaan paksullekin paperille tehdä suurastaan kopio samalla tavalla kuin kalkkeerauspaperille ja tämä keino on aina tarkka sekä paljon vähempi töinen kuin läpipistäminen. Tahtoisin sentähden kehoittaa kaikkia, jotka karttoja kopioivat, ottamaan käytäntöön tuon hyödyllisen keinokaluja ja siinä tarkoituksessa jätän siitä tässä selityksen.

Pöydän laatan muodostaa 110 cm. pitkä, 70 cm. leveä ja 4 cm. paksu puinen kehys, K (katso kuvaa vieressä) johon on upotettu yläpinnan tasalle 82 cm. pitkä. 50 cm. Leveä ja noin 5 mm. paksu lasilevy L. Laatta on etulaidasta kiinnitetty saranoiden S jalukseen A, joka muuten on aivan tavallinen pöydän jalus, paitsi että takasivun sarjalauta on noin pari decimetriä muita alempana. Jaluksena voi myöskin käyttää yksistään sarjalautojen muodostamaa kehystä ilman jalvoja, jolloin laitos on asetettava pöydälle. Laatan alapintaan, lähelle lasilevyn etureunaa, on saranoilla kiinnitetty puiseen kehään upotettu peili P, jonka avulla päivän tahi lampun valo heijastutetaan tulevaisiksi alhaalta ylöspäin melkein kohtisuoraan lasilevyä vasten. Käyttämällä sylinterimäisesti kourua, tahi tasopeilin liuskoista taitteisesti kokoonpantua kourupeiliä voidaan valon voima kerätä visiin paikkaan lasille, milloin niin tarvitaan.

- Italia hyökkäsi Etiopiaan
- Helium ja röntgensäteet löydettiin
- Golfin U.S. Open pelattiin ensimmäisen kerran ja sen voitti 21-vuotias englantilainen Horace Rawlins

VUONNA 1895

Kun nyt konseptikartta levitetään lasipöydälle ja kopioksi aiottu paperi kiinnitetään sen päälle, niin näkyvät hienoimmatkin viivat kartasta paperin läpi aivan selvästi, joten kopion voi piirtää suorastaan tusjilla niin tarkasti kuin ikinä tahtoo. Siitä voipi kuka tahansa tulla vakuutetuksi asettamalla kartan ja kopiopaperin päällekkäin ikkunata vasten. Päältäpäin paperille lankeava valo huoneessa häiritsee kuitenkin hiukan läpinäkyvistä, varsinkin jos kopiopaperi on hyvin paksua. Senvuoksi on

tarpeen estää tätä valoa paperille lankeemasta pingoittamalla rottinkivempeleillä pöydän yli mustasta vaatteesta tehdyn uutimen U, joka pöytälaatan päissä löytyvien ruuvien avulla kiinnitetään laattaan niin korkealle, että piirustaja voi sen alla hyvin työskennellä.

Lehden toimitus haluaa teettää koko silloisesta maanmittarikunnasta yhteisen kuvan ja pyytää maanmittareita toimittamaan kuvansa lehdelle:

Kun yksityisissä piireissä äskettäin on nostettu kysymys yhteisen valokuvan laatimisesta koko nykyisestä maamittarikunnasta, siten että yksityisten virkamiesten valokuvat eivätkä liempinä kuin tavallisessa visitikortissa valokuvattaisiin lehdelle, pyytää toimitus kirjokortilla saada tietoa maamittarikunnan jäseniltä kutka haluaisivat tarpeen tullen lähettää valokuvansa sanottuun tarkoitukseen käytettäväksi ja kutka olisivat halukkaat tilaamaan yhteistä kuvaa, joka vahvalla kartongilla tulisi maksamaan 15 markka kappaleelta lähetettynä asiamiehille, jos 150 tilaajaa saadaan.

Näistä kuvista tehdäänkin ilmeisesti sitten komea kuvataulu silloisista maanmittareista. Kuvan vuodeksi on tullut 1896. Keskellä poseeraa silloisen maanmittauksen ylihallituksen tirehtööri hovineuvos **Jaakko Sjölin**.

Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@luukku.com

